

**EUROOPA LIIDU
NÕUKOGU**

**Brüssel, 13. veebruar 2009 (16.02)
(OR. fr)**

**17271/1/08
REV 1**

CONCL 5

SAATEMÄRKUSED

Saatja: Eesistujariik

Saaja: Delegatsioonid

Teema: **EUROOPA ÜLEMKOGU BRÜSSELIS
11.–12. DETSEMBER 2008**

EESISTUJARIIGI JÄRELDUSED

Delegatsioonidele edastatakse lisas Brüsselis 11.–12. detsembril 2008 kokku tulnud Euroopa Ülemkogu eesistujariigi järelduste muudetud versioon.

Euroopa Ülemkogu tuli kokku 11.–12. detsembril 2008 ja kiitis heaks Euroopa majanduse elavdamise kava, mille raames eraldatavate vahendite kogusumma võrdub ligikaudu 1,5%-ga Euroopa Liidu SKP-st (s.o ligikaudu 200 miljardit eurot). Kõnealune kava on liikmesriikide ja Euroopa Liidu tehtavate jõupingutuste ühiseks raamistikuks, mille eesmärk on tagada asjaomaste jõupingutuste sidusus ja saavutada seega nende maksimaalne mõju. Euroopa Ülemkogu saavutas samuti kokkuleppe energia- ja kliimamuutuste paketi suhtes; see kokkulepe peab tegema võimalikuks lõpetada koos Euroopa Parlamendiga töö paketi osas käesoleva aasta lõpuks. See otsustav läbimurre võimaldab Euroopa Liidul austada kõnealuses valdkonnas 2007. aastal võetud ambitsioonikaid kohustusi ning säilitada oma juhtrolli püüdlustes, mille eesmärk on saavutada järgmisel aastal Kopenhaagenis ambitsioonikas ja laiaulatuslik ülemaailmne kokkulepe. Euroopa Ülemkogu väljendas konkreetsete otsustega oma tahet anda uus hoog Euroopa julgeoleku- ja kaitsepoliitikale, et vastata Euroopa julgeolekuga seotud uutele väljakutsetele. Lisaks arutas Euroopa Ülemkogu Iirimaa referendumil väljendatud muredele vastamise võimalusi ja määras kindlaks tegutsemisviisi, et teha võimalikuks Lissaboni lepingu jõustumine enne 2009. aasta lõppu.

o
o o

Euroopa Ülemkogu kohtumise eel tegi Euroopa Parlamendi president Hans-Gert Pöttering ettekande, millele järgnes arvamuste vahetamine.

o
o o

I. Lissaboni leping

1. Euroopa Ülemkogu kinnitab taas, et Lissaboni lepingut peetakse vajalikuks selleks, et aidata laienenud liidul tegutseda tõhusamalt, demokraatlikumalt ja tulemuslikumalt, sealhulgas rahvusvahelistes suhetes. Selleks et leping saaks jõustuda 2009. aasta lõpuks, on Euroopa Ülemkogu, austades aluslepingute eesmärke, määranud kindlaks järgmise tegutsemisviisi.

2. Seoses komisjoni koosseisuga tuleb Euroopa Ülemkogu meelde, et kehtivate aluslepingute kohaselt peab volinike arv 2009. aastal vähenema. Euroopa Ülemkogu lepib kokku, et Lissaboni lepingu jõustumise korral tehakse vastavalt vajalikele õiguslikele menetlustele otsus, mille kohaselt kuulub komisjoni jätkuvalt üks kodanik igast liikmesriigist.
3. Euroopa Ülemkogu on võtnud hoolikalt teadmiseks Iirimaa peaministri välja toodud Iiri rahva muud mured, mis on esitatud 1. lisa ja mis käsitlevad maksupoliitikat, perekonda, sotsiaalseid ja eetilisi küsimusi ning ühist julgeoleku- ja kaitsepoliitikat seoses Iirimaa tavapärase neutraliteedipoliitikaga. Euroopa Ülemkogu lepib kokku, et kõiki kõnealuses avalduses nimetatud muresid käsitletakse Iirimaad ja teisi liikmeriike vastastikku rahuldaval viisil, tingimusel et Iirimaa võtab punktis 4 esitatud kohustuse.

Vajalikud õiguslikud tagatised antakse järgmise kolme punkti suhtes:

- miski Lissaboni lepingus ei muuda ühegi liikmesriigi puhul kuidagi liidu pädevuse ulatust ega teostamist maksustamise valdkonnas;
- Lissaboni leping ei mõjuta liikmesriikide julgeoleku- ja kaitsepoliitikat, sealhulgas Iirimaa tavapärast neutraliteedipoliitikat, ja enamiku teiste liikmesriikide kohustusi;
- tagatakse, et Lissaboni lepinguga ELi põhiõiguste hartale juriidilise staatuse andmine ja nimetatud lepingu justiits- ja siseküsimusi käsitlevad sätted ei mõjuta mingil määral Iirimaa põhiseaduse sätteid, mis käsitlevad õigust elule, haridust ja perekonda.

Lisaks kinnitatakse, et suurt tähtsust omistatakse 1. lisa punktis d esitatud küsimustele, sealhulgas töötajate õigustele.

4. Euroopa Ülemkogu poolt eespool võetud kohustusi silmas pidades ja tingimusel, et üksikasjalik töö järelmeetmetega viiakse rahuldavalt lõpule 2009. aasta keskpaigaks, ning eeldusel, et meetmed viiakse rahuldavalt ellu, võtab Iirimaa valitsus kohustuse otsida võimalusi Lissaboni lepingu ratifitseerimiseks enne praeguse komisjoni koosseisu volituste lõppemist.

II. Majandus- ja rahandusküsimused

5. Majandus- ja finantskriisi puhul on tegemist ülemaailmse kriisiga. Seetõttu teeb Euroopa Liit tööd koos oma rahvusvaheliste partneritega. Euroopa Liidu algatusel 15. novembril 2008. aastal Washingtonis toimunud tippkohtumisel määrati kindlaks ambitsioonikas tööprogramm, mille eesmärk on anda kooskõlastatud tegevusega maailmamajanduse arengule uus hoog, reguleerida tõhusamalt finantsturgusid, parandada valdkonna ülemaailmset juhtimist ja vältida proteksionismi. Seda tuleb rakendada vastavalt kindlaksmääratud ajakavale. Nõukogu kutsutakse üles organiseerima koos komisjoniga kõnealuse töö ettevalmistamist ja esitama Euroopa Ülemkogu 2009. aasta kevadisele kohtumisele tehtud edusammude kohta aruande, pidades silmas järgmise aasta 2. aprillil Londonis toimuvat järgmist tippkohtumist.
6. Euroopa määras kooskõlastatult kindlaks kiireloomulised meetmed, mis on vajalikud finantssüsteemi nõuetekohase toimimise ja majanduses osalejate usalduse taastamiseks. Euroopa Ülemkogu toonitab vajadust, et liikmesriigid saaksid viia töö kõnealuste meetmetega viivitamata lõpule. Ülemkogu esitab üleskutse need meetmed koos kõigi asjaosalistega täielikult ja kiiresti rakendada vastavalt nõukogu poolt 2. detsembril 2008 kehtestatud raamistikule. Euroopa Ülemkogu kutsub pankasid ja finantsinstitutsioone tungivalt üles kasutama täielikult ära nende käsutuses olevad vahendid, et säilitada ja toetada krediidi andmist majandusele, ning võimaldama laenuvõtjatel baasintressimäärade alandamisest kasu saada. Sellega seoses on vaja tagada, et ühise raamistiku meetmeid, eelkõige tagatiste mehhanisme, kohaldatakse tõhusalt viisil, mis aitab vähendada ettevõtjate ja majapidamiste toetuseks finantsinstitutsioonide tehtava rahastamise kulusid.

7. Finantsturud on jätkuvalt haavatavad. Peame säilitama valvsuse ja jätkama esmajärjekorras finantssektori stabiilsuse ja järelevalve tugevdamisele ning läbipaistvuse suurendamisele suunatud meetmete, eelkõige majandus- ja rahandusküsimuste nõukogu teekaardis ettenähtud meetmete rakendamist. Sellega seoses avaldab Euroopa Ülemkogu soovi, et Euroopa Parlamendiga peetavate läbirääkimiste tulemusena võetaks kiiresti vastu õigusaktid, mille suhtes nõukogu on kokku leppinud üldise lähenemisviisi¹. Ülemkogu esitab samuti üleskutse võtta kiiresti vastu otsused, mis on seotud teiste prioriteetseks tunnistatud küsimustega, eelkõige reitinguagentuuride, finantsjärelevalve ja raamatupidamisstandarditega.
8. Finantskriisi mõju on praeguseks kandunud üle majandusse. Euroala ja kogu liitu ähvardab majanduslangus. Selles erakorralises olukorras tegutseb Euroopa majanduskriisi järkjärgulise süvenemise vältimise ning majandustegevuse ja tööhõive toetamise eesmärgil ühiselt, jõuliselt, kiiresti ja otsustavalt. Liidu ja iga liikmesriigi võetud meetmete maksimaalse mõju saavutamiseks kasutatakse ära kõik Euroopa käsutuses olevad vahendid ning tegutsetakse kooskõlastatud viisil. Sellega seoses on määrav roll ka liikmesriikide sotsiaalset kaitset ja kaasamist käsitlevatel poliitikatel.
9. Euroopa Ülemkogu lepib kokku allpool esitatud Euroopa majanduse elavdamise kavas. Kõnealune kava on sidusaks raamistikuks liidu tasandil läbiviidavale tegevusele ja iga liikmesriigi otsustatud meetmetele, mille puhul on võetud arvesse iga riigi konkreetset olukorda. Komisjoni 26. novembri 2008. aasta teatistes väljendatud ideedele tuginedes hõlmab kõnealune kava rahaliste vahendite eraldamist kogusummas ligikaudu 1,5% Euroopa Liidu SKP-st. Kavas nähakse samuti ette selliste prioriteetsete meetmete algatamine, mille eesmärk on kiirendada meie majanduste kohanemist praeguste väljakutsetega.
10. Sellega seoses on Euroopa Keskpank ja teised keskpangad alandanud oluliselt oma intressimäärasid, toetades seeläbi inflatsioonisurveta majanduskasvu ja tugevdades finantsstabiilsust.

¹ Pankade omavahenditega seotud nõudeid, kindlustusandjate maksevõimet, eurofonde ja hoiuste kaitset käsitlevate direktiivide eelnõud.

11. Euroopa Liiduga seotud tegevuse osas toetab Euroopa Ülemkogu eelkõige:

- Euroopa Investeeringispanga poolse rahastamise suurendamist, nähes 2009.-2010. aastaks täiendavalt ette 30 miljardit eurot eelkõige väikestele ja keskmise suurusega ettevõtjatele (VKE) ning taastuvate energiaallikate ja keskkonnasäästliku transpordi jaoks eelkõige autotööstusele, ning samuti 2020. aasta Euroopa energeetika, kliimamuutuste ja infrastruktuuride fondi („Marguerite'i fond”) loomist partnerluses siseriiklike institutsionaalsete investoritega;
- ühtekuuluvusfondist, struktuurifondidest või Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondist rahastatavate programmide menetluste lihtsustamist ja nende rakendamise kiirendamist, eesmärgiga suurendada infrastruktuuridesse ja energiatõhususe valdkonda tehtavaid investeeringuid;
- komisjoni poolt kohast geograafilist tasakaalu arvesse võttes esitatavate konkreetsete projektide loetelu põhjal selliste võimaluste kasutamist, mis võimaldavad ühenduse eelarve raames suurendada nendes sektorites tehtavaid investeeringuid ja arendada õiguslike stiimulite abil lairiba internetiühendust, sealhulgas alateenindatud piirkondades;
- Euroopa Sotsiaalfondi poolt täiendavate meetmete käivitamist tööhõive ja eelkõige kõige haavatavamate ühiskonnarühmade toetuseks, pöörates erilist tähelepanu kõige väiksematele ettevõtjatele, vähendades tööjõuga mitteseotud kulusid;
- tööhõive toetamisele suunatud meetmete võtmist Euroopa majanduse olulisimates sektorites, eelkõige Globaliseerumisega Kohanemise Euroopa Fondi kaudu, sealhulgas selle menetluste täiustamise ja kiirendamise abil;
- võimalust, et liikmesriigid, kes seda soovivad, saavad kohaldada teatavates sektorites vähendatud käibemaksumäärasid; Euroopa Ülemkogu palub majandus- ja rahandusküsimuste nõukogul lahendada see küsimus enne 2009. aasta märtsi;

- ettevõtjate ja eelkõige VKEde suuremaks toetamiseks vajalikku ajutist kaheaastast maksuvabastust üle vähese tähtsusega (*de minimis*) riigiabi piirmäära kuni 500 000 euronit ulatuvas summas ja asjaomase raamistiku kohandamist ning samuti nõukogu poolt 1. detsembril 2008 vastu võetud Euroopa väikeettevõtlusalgatuse „Small Business Act” tegevuskava täielikku rakendamist.
- 2009. ja 2010. aastal riigihangete direktiivide kohaste kiirendatud hankemenetluste kasutamist, mis on õigustatud praeguses erandlikus majandusolukorras, et vähendada suurte avaliku sektori projektide puhul kõige enam kasutatavates menetlustes pakkumuste tegemise protsessi kestust 87 päevalt 30 päevale;
- ettevõtete halduskoormuse üldise ja olulise vähendamise jätkamist.

Euroopa Ülemkogu kutsub Euroopa Parlamenti, nõukogu ja komisjoni üles võtma nii kiiresti kui võimalik vastu vajalikud otsused, sealhulgas vajaduse korral reguleerivat raamistikku käsitlevad otsused, võttes täiel määral arvesse kehtivat finantsperspektiivi ja institutsioonidevahelise kokkuleppe menetlusi.

12. Liikmesriikide tasandil on juba võetud mitmeid olulisi meetmeid, mis vastavad asjaomaste liikmesriikide kohalikele olukorrale ja peegeldavad erinevat tegevusvabadust. Arvestades kriisi laiaulatuslikkust, on vaja teha suuremaid ja koordineeritud jõupingutusi ühise lähenemisviisi raames, mis põhineb järgmistel tegevussuunistel:

- nõudlust toetavad meetmed peavad taotlema kohest mõju, olema ajaliselt piiratud ja suunatud kõige enam mõjutatud ja majanduse struktuuri seisukohast kõige tähtsamatele sektoritele (nagu autotööstus ja ehitussektor);
- kõnealused meetmed võiksid hõlmata olenevalt konkreetse liikmesriigi olukorrast avaliku sektori kulutuste suurendamist, maksukoormuse kaalutletud alandamist, sotsiaalmaksude vähendamist, teatava kategooria ettevõtetele antavaid toetusi või majapidamistele ja eelkõige kõige haavatavamatele majapidamistele eraldatavaid otsetoetusi;
- nendega peaks kaasnema struktuurireformide rakendamise alaste jõupingutuste suurendamine Lissaboni strateegia raames. Kõnealused reformid keskenduvad ulatuslikumale investeringute ja infrastruktuuride rahastamisele, ettevõtete konkurentsivõime parandamisele, VKEdele antava toetuse suurendamisele ning tööhõive, innovatsiooni, teadus- ja arendustegevuse ning hariduse ja koolituse edendamisele.

13. Euroopa Ülemkogu rõhutab, et muudetud stabiilsuse ja kasvu pakt on jätkuvalt ELi eelarveraamistiku alus. Kõnealune pakt näeb ette paindlikkuse, mis võimaldab rakendada kõiki majanduse elavdamise kava meetmeid. Olles teadlik, et need meetmed suurendavad ajutiselt eelarvepuudujääki, kinnitab Euroopa Ülemkogu taas oma pühendumust eesmärgile tagada riigi rahanduse jätkusuutlikkus ja kutsub liikmesriike üles naasma kooskõlas paktiga võimalikult kiiresti ja vastavalt majandusolukorra paranemisele oma keskpika perioodi eelarve-eesmärkide juurde.
14. Praeguses olukorras peab komisjon võtma konkurentsieeskirjade kohaldamisel ühtlasi arvesse kiire ja paindliku tegutsemise vajadust. Sellega seoses tervitab Euroopa Ülemkogu eelkõige finantsinstitutsioonidele mõeldud uute suuniste vastuvõtmist komisjoni poolt ja kutsub üles neid suuniseid kiiresti rakendama.
15. Euroopa Ülemkogu on veendunud, et kõnealune ambitsioonikas majanduse elavdamise kava, mis on kooskõlas teiste maailma peamiste majanduste rakendatavate sarnaste algatustega, aitab otsustavalt kaasa sellele, et Euroopa majandus võtaks uuesti suuna kasvule ja töökohtade loomisele. Ülemkogu hindab alates 2009. aasta märtsi kohtumisest majanduse elavdamise kava rakendamise tõhusust ja võib seda vajaduse korral täiendada või kohandada.
16. Euroopa Ülemkogu kutsub nõukogu ja komisjoni üles alustama dialoogi nafta ja maagaasi tootvate riikidega, et otsida võimalusi energiahindade püsivaks stabiliseerimiseks.
17. Euroopa Ülemkogu toetab eesmärki jõuda käesoleval aastal Maailma Kaubandusorganisatsiooni raames kokkuleppele põhimõtetes, mis võimaldavad lõpetada Doha arenguvooruga ambitsioonika, üldise ja tasakaalustatud tulemusega.

18. Euroopa peab jätkama oma tulevikku investeerimist. See on vajalik Euroopa jõukuse tagamiseks tulevikus. Euroopa Ülemkogu esitab üleskutse käivitada Euroopa innovatsiooni arendamise kava koos Euroopa teadusruumi väljaarendamisega ja mõttevahetusega selle üle, milline peaks olema Lissaboni strateegia tulevik pärast 2010. aastat; need peaksid hõlmama kõiki säästva arengu tingimusi ja peamisi tulevikutehnoloogiaid (eelkõige energiavaldkonna tehnoloogiaid, infotehnoloogiaid, nanotehnoloogiaid, kosmosetehnoloogiaid ja nendega seotud teenuseid ning bioteaduseid).

III. Energeetika ja kliimamuutused

19. Euroopa Ülemkogu tervitab tulemusi, milleni jõuti kaasotsustamismenetluse raames Euroopa Parlamendiga tehtud töö käigus, mis võimaldas saavutada üldise põhimõttelise kokkuleppe energia- ja kliimapaketi nelja õigusakti ettepaneku suurema osa aspektide suhtes. Ülemkogu tervitab samuti terviklikku kokkulepet väikesõidukite süsinikdioksiidiheiteid, kütuste kvaliteeti ja taastuvaid energiaallikaid käsitlevate õigusakti ettepanekute suhtes.
20. Euroopa Ülemkogu arutas paketi rakendamisega seotud väljakutseid ja veel lahendamata küsimusi. Ülemkogu saavutas kokkuleppe dokumendis 17215/08 esitatud elementides.
21. Euroopa Ülemkogu kutsub nõukogu üles püüdma saavutada Euroopa Parlamendiga eespool nimetatul põhjal kokkuleppe, et kogu paketi suhtes oleks võimalik jõuda enne aasta lõppu esimesel lugemisel kokkuleppele.

22. Kõnealune pakett tagab Euroopa Liidu poolt 2007. aasta märtsis ja 2008. aasta märtsis energeetika- ja kliimavaldkonnas võetud ambitsioonikate kohustuste rakendamise, eelkõige eesmärgi vähendada aastaks 2020 kasvuhoonegaaside heitkoguseid 20 %. Euroopa Ülemkogu kinnitab Euroopa Liidu kohustust vähendada 2012. aastale järgnevas perioodiks Kopenhaagenis sõlmitava ambitsioonika ja ülemaailmse kliimamuutusi käsitleva kokkuleppe raames kasvuhoonegaaside heitkoguseid 30 %, tingimusel et teised arenenud riigid võtavad kohustuse saavutada võrreldav heitkoguste vähendamine ja majanduslikult enam arenenud arengumaad annavad oma panuse vastavalt nende kohustustele ja vastavatele võimalustele.
23. Komisjon esitab Euroopa Ülemkogule 2010. aasta märtsis üksikasjaliku analüüsi Kopenhaageni konverentsi tulemuste kohta, sealhulgas liikumine 20%-liselt vähendamiselt 30%-lisele vähendamisele. Euroopa Ülemkogu hindab selle alusel olukorda, sealhulgas selle mõju Euroopa tööstuse ja teiste majandussektorite konkurentsivõimele.
24. Seoses nimetatud kokkuleppega ja majanduse elavdamise kavaga on tingimata vaja intensiivistada tegevust eesmärgiga parandada hoonete energiatõhusust ja energia infrastruktuure, edendada keskkonnasäästlikke tooteid ja toetada autotööstuse jõupingutusi keskkonnasäästlikumate sõidukite tootmiseks.
25. ELi kliimamuutuste vastaste jõupingutustega kaasneb otsustav tegevus, et tugevdada ELi energiajulgeolekut, sealhulgas võrkudevahelisi ühendusi ja kõige enam isoleeritud Euroopa riikide ühendamist. Sellega seoses palub Euroopa Ülemkogu nõukogul kiiresti analüüsida 2008. aasta oktoobri järeldustes kindlaksmääratud suuniste põhjal komisjoni esitatud tegevuskava julgeoleku ja solidaarsuse tagamiseks energiavaldkonnas, pidades silmas ülemkogu kohtumist 2009. aasta märtsis.

IV. Ühine põllumajanduspoliitika

26. Euroopa Ülemkogu rõhutab, kui oluliseks ta peab nõukogus saavutatud kokkulepet ühise põllumajanduspoliitika tervisekontrolli suhtes.
27. Euroopa Ülemkogu väljendab oma toetust Iirimaa jõupingutustele sealihaga seotud olukorra käsitlemisel ning tema võetud kiiretele ettevaatusabinõudele. Ülemkogu kutsub komisjoni üles toetama Iirimaa põllumajandustootjaid ja tapamajasid, kaasrahastades asjaomaste loomade ja toodete turult kõrvaldamise meetmeid.

V. Välissuhted ning Euroopa kaitse- ja julgeolekupoliitika

Euroopa naabruspoliitika

28. Euroopa Ülemkogu kinnitab 3.–4. novembril 2008 Marseille's toimunud ministrite kohtumisel esitatud suunised, mis on võimaldanud täpsustada Vahemere Liidu toimimise üksikasju. Ülemkogu kutsub sel viisil loodud struktuuride raames jätkama kõnealuse algatuse ambitsioonikat elluviimist kõikides selle mõõtmetes.
29. Sarnaselt võimaldab idapartnerlus olulisel määral tugevdada kahepoolses ja mitmepoolses raamistikus naabruspoliitika idapartnerite¹ suhtes läbiviidavat ELi poliitikat, nii et see täiendab liidu naabruspoliitika raames juba olemasolevaid koostöövorme, nagu Musta mere sünergia, mida tuleb arvesse võtta. Idapartnerlus peaks aitama partneritel teha edusamme oma reformiprotsessides, toetades samuti nende stabiilsust ja lähenemist ELile. Euroopa Ülemkogu tervitab komisjoni 3. detsembri 2008. aasta teatistes esitatud ettepanekuid ja teeb nõukogule ülesandeks need läbi vaadata ja esitada ülemkogule aruanne, et kiita kõnealune ambitsioonikas algatus heaks ülemkogu 2009. aasta märtsi kohtumisel ja käivitada idapartnerlus järgmise eesistujariigi Tšehhi Vabariigi eesistumise ajal partnerriikidega korraldataval tippkohtumisel.

¹ Armeenia, Aserbaidžaan, Gruusia, Moldova Vabariik, Ukraina ja Valgevene.

Euroopa julgeoleku- ja kaitsepoliitika

30. Euroopa Ülemkogu väljendab oma kindlat kavatsust anda käesolevale dokumendile lisatud avaldusega¹ uus hoog Euroopa julgeoleku- ja kaitsepoliitikale. Austades ÜRO põhikirja põhimõtteid ja ÜRO Julgeolekunõukogu otsuseid, arendatakse seda poliitikat edasi, tagades ELi ja NATO strateegilise partnerluse raames täieliku vastastikuse täiendavuse NATOga ning austades nende sõltumatust otsuste tegemisel ja nende vastavaid menetlusi. Sel eesmärgil toetab Euroopa Ülemkogu Euroopa 2003. aasta julgeolekustrateegia rakendamist käsitleva aruande analüüsi ja kinnitab nõukogu poolt vastu võetud avaldused², milles lepitakse kokku uutes eesmärkides tugevdada ja optimeerida Euroopa võimeid lähiaastatel ning rõhutatakse ELi otsusekindlust tegutseda rahvusvahelise rahu ja julgeoleku huvides, aidates konkreetset kaasa oma kodanike turvalisuse tagamisele.
-

¹ Vt 2. lisa.

² Vt 6. lisa punktis a nimetatud dokumente.

1. LISA

Iirimaa peaministri esitatud Iiri rahva mured seoses Lissaboni lepinguga

- a) Tagada, et täidetakse Iirimaa nõuded seoses Iirimaa tavapärase neutraliteedipoliitikaga.
- b) Tagada, et Lissaboni lepingu tingimused ei mõjuta nende Iirimaa põhiseaduse sätete jätkuvat kohaldamist, mis käsitlevad õigust elule, haridust ja perekonda.
- c) Tagada, et Lissaboni leping ei muuda maksustamise valdkonnas mingil viisil liidu pädevuse ulatust ega teostamist.
- d) Kinnitada, et liit omistab suurt tähtsust järgmistele küsimustele:
- sotsiaalne areng ja töötajate õiguste kaitse;
 - avalikud teenused kui sotsiaalse ja piirkondliku ühtekuuluvuse hädavajalik vahend;
 - liikmesriikide vastutus haridus- ja tervishoiuteenuste osutamise eest;
 - riiklike, piirkondlike ja kohalike asutuste oluline roll ja laiaulatuslik kaalutusõigus osutada, tellida ja korraldada üldist majandushuvi mitte pakkuvaid teenuseid, mida ei mõjuta ükski Lissaboni lepingu säte, sealhulgas ühist kaubanduspoliitikat käsitlevad sätted.
-

Euroopa Ülemkogu avaldus

Lissaboni leping – Euroopa Ülemkogu eesistumise ning välisasjade nõukogu eesistumisega seotud üleminekumeetmed

Juhul kui Lissaboni leping jõustub kuupäeval, mil nõukogu kuuekuuline eesistumine on juba alanud, lepib Euroopa Ülemkogu kokku, et üleminekuajal ja selleks, et võtta arvesse ettevalmistavat tööd ning tagada töö harmooniline jätkumine:

- jätkavad sellel ajal nõukogu kuuekuulist eesistumist teostava liikmesriigi pädevad asutused kõikide nõukogu ja Euroopa Ülemkogu kohtumiste ning samuti kolmandate riikidega peetavate kohtumiste juhatamist kuni poolaasta lõpuni;
- on järgmise nõukogu kuuekuulist eesistumist teostava liikmesriigi ülesandeks võtta kooskõlas lepinguga oma eesistumise poolaasta jooksul konkreetsed vajalikud meetmed seoses Euroopa Ülemkogu ja välisasjade nõukogu eesistumise korralduslike ja sisuliste aspektidega. See eesistujariik, Euroopa Ülemkogu eesistujaks valitud isik ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgeks esindajaks nimetatud isik teevad nendes küsimustes tihedat koostööd.

Euroopa Ülemkogu avaldus

Lissaboni leping – Euroopa Parlamendi koosseisuga seotud üleminekumeetmed

Juhul kui Lissaboni leping jõustub pärast 2009. aasta juunis toimuvaid Euroopa Parlamendi valimisi, võetakse vastavalt vajalikele õiguslikele menetlustele võimalikult kiiresti vastu üleminekumeetmed, et suurendada kooskõlas Lissaboni lepingu heaks kiitnud valitsustevahelise konverentsi raames ettenähtud arvuga kuni 2009.–2014. aastaks valitud EP koosseisu volituste lõpuni nende kaheteistkümne liikmesriigi EP liikmete arvu, kelle EP liikmete arv pidi suurenema. Seetõttu suureneb EP liikmete arv 2009.–2014. aastaks valitud EP koosseisu volituste lõpuni 736lt 754le. Eesmärk on, et kõnealune muudatus peaks võimaluse korral jõustuma 2010. aastal.

Euroopa Ülemkogu avaldus

Lissaboni leping – tulevase komisjoni ametisse nimetamine

Euroopa Ülemkogu lepib kokku, et tulevase komisjoni ja eelkõige selle presidendi ametisse nimetamise menetlus algatatakse viivitamata pärast 2009. aasta juunis toimuvaid Euroopa Parlamendi valimisi.

**EUROOPA ÜLEMKOGU AVALDUS EUROOPA JULGEOLEKU- JA KAITSEPOLIITIKA
(EJKP) TUGEVDAMISE KOHTA**

1. Euroopa Liit on kümme aastat täitnud rahvusvahelisel tasandil poliitilist rolli. EL on võtnud endale järjest suuremaid ülesandeid, millest annavad tunnistust üha ambitsioonikamad ja eripalgelisemad ELi tsiviil- ja sõjalised operatsioonid, mida viiakse läbi toimiva mitmepoolsuse ja rahu huvides.
2. ELi tegevuse aluseks on jätkuvalt ühine analüüs ohtudest ja riskidest, mis mõjutavad eurooplaste ühiseid huve. Sellega seoses toetab Euroopa Ülemkogu analüüsi, mille peasekretär / kõrge esindaja esitas koos komisjoniga dokumendis, milles vaadatakse läbi 2003. aasta julgeolekustrateegia, et parandada selle rakendamist ja täiendada seda uute aspektidega. Kõnealuses dokumendis tuuakse esile, et 2003. aastal kindlaksmääratud ohud on endiselt aktuaalsed ning nende kõrval on esile kerkinud uued riskid, mis võivad otseselt või kaudselt mõjutada ELi julgeolekut ja millele EL peab ülemaailmselt vastu astuma.

3. Nimetatud väljakutsetega toimetulemiseks kavatseb Euroopa Ülemkogu vähendada Euroopas kättesaadavate vahendite ebapiisavust, parandades järk-järgult tsiviil- ja sõjalisi võimeid. Need jõupingutused on samuti tingimuseks, mis võimaldavad eurooplastel täita usaldusväärselt ja tõhusalt oma kohustusi uuendatud transatlantilise partnerluse raames, mis on Euroopa Ülemkogule jätkuvalt oluline. Sel eesmärgil kinnitab ülemkogu nõukogu poolt vastu võetud võimeid käsitleva avalduse, milles seatakse arvulised ja konkreetsed eesmärgid, mille kohaselt EL peaks olema lähiaastatel suuteline viima väljaspool oma territooriumi samal ajal läbi mitmeid erineva ulatusega tsiviil- ja sõjalisi operatsioone, mis vastavad kõige tõenäolisematele stsenaariumidele¹.
4. Kõnealune uuendatud ambitsioon nõuab kohustuste võtmist, et arendada tugevaid, paindlikke ja kooskasutatavaid võimeid. See toimub vabatahtlikul alusel spetsialiseerumise innovatiivsete vormide, varustusega seotud suurte projektide ühiskasutuse ja jagamise kaudu ning esmajärjekorras planeerimise, kriisiohje, kosmose ja meresõidu turvalisuse alal. Sellega seoses rõhutatakse võimeid käsitlevas avalduses mitmeid konkreetseid projekte kõige olulisemates valdkondades. Euroopa Ülemkogu väljendab oma otsustavust toetada neid püüdlusi pikaajaliselt ja kutsub liikmesriike üles viima kõnealused kohustused ellu varustuse alal kehtestatavate riiklike nõuete näol.

¹ Vastavalt kindlaksmääratud eesmärkidele, eelkõige eesmärgile lähetada laiaulatusliku operatsiooni jaoks 60 000 isikut 60 päeva jooksul, peaks Euroopa olema lähiaastatel praktikas võimeline planeerima ja samal ajal läbi viima järgmiseid peaesmärgi 2010 ja tsiviilpeaesmärgi 2010 raames ettenähtud operatsioone:

- kahte olulist asjakohase tsiviilosalusega stabiliseerimis- ja ülesehitusoperatsiooni, mida toetavad 10 000 isikut vähemalt kahe aasta jooksul;
- kahte piiratud kestusega kiirreageerimisoperatsiooni, kasutades eelkõige ELi lahingugruppe;
- ühte Euroopa kodanike kiireloomulise evakueerimise operatsiooni (vähem kui kümne päeva jooksul), võttes arvesse iga liikmesriigi esmaseid ülesandeid seoses oma kodanikega ja konsulaarasjade juhtriigi kontseptsiooni;
- ühte mere- või õhuseire missiooni või merel või õhus läbiviidavat tõkestusoperatsiooni;
- ühte tsiviil-sõjalist humanitaarabi operatsiooni kestusega kuni 90 päeva;
- ligikaudu kahteteist erinevas vormis EJKP tsiviilmissiooni (eelkõige politsei-, õigusringi, tsiviilhaldus-, kodanikukaitse, julgeolekusektori reformi või järelevalvemissiooni), sealhulgas kiirreageerimist vajavas olukorras, hõlmates ühe suure missiooni (kuni 3 000 eksperti), mis võib kesta mitu aastat.

Nimetatud operatsioonide ja missioonide läbiviimiseks kasutab Euroopa Liit asjakohasel viisil ja vastavalt oma menetlustele liikmesriikide ja Euroopa Liidu ning sõjaliste operatsioonide läbiviimiseks vajaduse korral NATO vahendeid ja võimeid.

5. Euroopa kaitsesektori tööstusliku ja tehnoloogilise baasi ümberstruktureerimine Euroopa tippkeskuste ümber, eelkõige vältides selle ühtsuse ja konkurentsivõime tagamiseks dubleerimist, on strateegiliselt ja majanduslikult oluline. Tööstusliku ja tehnoloogilise baasi ümberkorraldamine eeldab ettevõtete juhtimise mehhanismide tugevdamist, Euroopa relvastusturu dünaamilisemaks muutmist ning suuremaid jõupingutusi teadusuuringute ja tehnoloogia alal. Sellega seoses kutsub Euroopa Ülemkogu üles viima kiiresti lõpule arutelud direktiivide üle, mis käsitlevad kaitseotstarbeliste toodete ühendusesisest vedu ja kaitsealaseid riigihankeid.

Euroopa Ülemkogu toetab samuti otsust käivitada algatus, mis on inspireeritud Erasmuse programmist ja mille eesmärk on soodustada noorte Euroopa ohvitseride vahetust.

6. Euroopa Ülemkogu innustab peasekretäri / kõrget esindajat tegema jõupingutusi, et luua EJKP operatsioonide ja missioonide strateegiliseks planeerimiseks uus ühtne tsiviil-sõjaline struktuur.
7. Euroopa Ülemkogu märgib ELi otsustavust toetada rahvusvahelise rahu ja julgeoleku edendamiseks jätkuvalt ÜROd ja piirkondlike julgeolekuorganisatsioonide, sealhulgas Aafrika Liidu jõupingutusi. Ülemkogu kinnitab taas ka eesmärgi tugevdada ELi ja NATO strateegilist partnerlust, et reageerida praegustele vajadustele, pidades silmas vastastikust tugevdamist ning austades kummagi sõltumatust otsuste tegemisel. Sel eesmärgil toetab ülemkogu mitteametliku ELi-NATO kõrgetasemelise töörühma moodustamist, et parandada pragmaatilisel viisil kahe organisatsiooni kohapealset koostööd. Ülemkogu rõhutab vajadust kasutada täiel määral kokkulepitud raamistikku, mis võimaldab kaasata ELi mittekuuluvad NATO Euroopa liitlased EJKP tegevusse, järgides liidu menetlusi.

8. Euroopa Ülemkogu kiidab heaks nõukogu poolt vastu võetud avalduse rahvusvahelise julgeoleku kohta, milles esitatakse konkreetsed meetmed selleks, et ELil oleks võimalik aktiivsemalt tegutseda võitluses terrorismi, massihävitusrelvade leviku, organiseeritud kuritegevuse ja küberrünnakutega. Ülemkogu palub nõukogul ja liikmesriikidel tagada avalduse tegelik rakendamine asjakohaste poliitikate ja vahenditega.
-

Euroopa Ülemkogu avaldus Lähis-Ida kohta

Lähis-Ida rahuprotsess jääb 2009. aastal üheks Euroopa Liidu peamiseks prioriteediks. Õiglane, püsiv ja üldine rahu tuleb kiiresti saavutada. EL teeb kõik, mis on praktiliselt ja poliitiliselt võimalik, et rahuprotsessi järgmisel aastal edasi viia, tehes tihedat kootööd oma rahvusvaheliste partneritega, eelkõige nelikuga, eesmärgiga leida Iisraeli-Palestiina konfliktile kahe riigi rahumeelsel ja turvalisel kooseksisteerimisel põhinev lahendus. EL toetab samuti kõnelusi Iisraeli ja Süüria ning võimaluse korral Iisraeli ja Liibanoni vahel. Euroopa Ülemkogu tervitab Iisraeli ja kogu piirkonna vahel rahu saavutamiseks võetud üldise lähenemisviisi alusel tehtavaid jõupingutusi Araabia rahualgatusele uue hoo andmiseks (sealhulgas Araabia riikide välisministrite kirja valitud presidendile Barack Obamale). Me kutsume Ameerika Ühendriikide uut administratsiooni tungivalt üles seadma koos Euroopa Liiduga rahuprotsessi kiiresti keskseks prioriteediks.

Euroopa Ülemkogu avaldus Zimbabwe kohta

Euroopa Ülemkogu väljendas tõsist muret halveneva humanitaarolukorra üle Zimbabwe.

Ülemkogu palus viivitamatult vabastada isolatsioonis hoitavad isikud, nagu inimõiguste kaitsja Jestina Mukoko. Ülemkogu kutsus üles võimaldama viivitamatult juurdepääsu humanitaarabi andmiseks, pidades eelkõige silmas koolera epideemia levikut.

Kõikidel seaduslikel erakondadel on rohkem kui kunagi varem tarvis leida kiiresti lahendus, mis kajastab käesoleval aastal toimunud valimiste tulemust.

Euroopa Ülemkogu avaldus spordi kohta

Euroopa Ülemkogu tunnistab, kui olulised on spordiga seotud väärtused, mis on Euroopa ühiskonna oluliseks osaks.

Ülemkogu toonitab vajadust võtta arvesse spordi eriomadusi, mis ulatuvad selle majanduslikust mõõtmest kaugemale.

Ülemkogu tervitab konstruktiivse dialoogi loomist Euroopa Komisjoni organiseeritud esimese Euroopa spordifoorumi raames.

Ülemkogu kutsub üles tugevdama seda dialoogi Rahvusvahelise Olümpiakomitee ja spordimaailma esindajatega, eelkõige seoses noorte sportlaste sportimise ja hariduse omandamise ühendamise küsimusega.

Euroopa Ülemkogule esitatud dokumentide nimekiri

- Peasekretäri / kõrge esindaja aruanne Euroopa julgeolekustrateegia kohta (dok 17104/08)
- Nõukogu 8. detsembri 2008. aasta avaldus Euroopa julgeoleku- ja kaitsepoliitika tugevdamise kohta (dok 16840/08)
- Nõukogu 8. detsembri 2008. aasta avaldus rahvusvahelise julgeoleku kohta (dok 16751/08)
- Nõukogu 8. detsembri 2008. aasta järeldused romide kaasamise kohta (dok 15976/1/08 REV 1)
- Nõukogu 8. detsembri 2008. aasta järeldused integreeritud merenduspoliitika kohta (dok 16503/1/08 REV 1)
- Nõukogu 8. detsembri 2008. aasta järeldused laienemise kohta (dok 16981/08)
- Euroopa Parlamendi, nõukogu ja komisjoni 22. oktoobri 2008. aasta avaldus „Partnerlus Euroopa asjadest teavitamisel” (dok 13712/08)